לאוין סו טוש"ע א"ח סי

עשין דרבנן א טוש"ע א"ח

ש"ע א"ח סיי תא: לא ט מיי פי"ב מהלי

לאויו סה טוש"ע א"ח סי

רבינו חננאל (המשך)

שבת הלכה טו סמג

כמ ז

והא הגן רבי אליעור אומר. מי שילא חוך לתחום ב' אמות יכנס אבל ג' לא יכנס מאי האי שיעורא דנקט לאו ר' אליעור לטעמיה דאמר במתני׳⁰ גבי ד' אמות שנתנו חכמים ליוצא חוץ לתחום דהוא באמצען שיש לו לכל צידיו ב' אמות ולפיכך זה שיצא ב' אמות חוץ לתחום כיון דב' אמותיו דבוקות לו בתחומו סבירא ליה לרבי אליעזר דכמאן דמובלען בתחומיה דמו ומותר ליכנס אלמא מילתא היא. ללישנא קמא® הויא תיובתיה אבל ללישנא בתרא לא נהירא לי דהא לא קאסרי ליה למהדר ומאן דגרים לה מפרש דכיון דהא לא הוו מובלעות

שם מ"ג ומי שכט סעיף ט: בח ה ו מיי פ"ב מהלי שבת הלכה כג סמג ומדרבי אליעזר קמותבת ליה למר. משמע דרבה אמר שפנו הסכם לג פתוג לאוין סה סו טוש"ע א"ח סי' שכט סעיף ו ז [וברב אנא דאמר כרבנן וזה קשה ללשון שני דרש"י דרבה אית ליה הבלעת אלפס שנת פ״א ח.ן:

> תחומין מילתה היה לענין ליכנס ולרבנן לית להן הבלעה כלל: אי מצלח אי לא מצלח. וא״ת א״כ היכא דריש ר' דוסתאי דמחללין עליו השבת דלמא חול היה אי משום מסקינן אי מצלח אי לא מצלח ויש לומר דמוכחא מילתא מדקאמר נלחמים בקעילה דקרי ליה מלחמה ומסר דוד נפשיה עליה אע"פ שלא באו

דמספקא ליה דכתיב וישאל דוד הא אלא על עסקי חבן וקש שמע מינה דמחללין עליה נמי את השבת:

בכלי זיינם למקומן. רב נחמן בר יצחק אמר בזמן שיד ישראל תקיפה על אומות העולם אלפים אמה ותו לא. ובזמן שיד גוים תקיפה על ישראל אפילו טובא. אמר רב יהודה אמר רב גוים שצרו על עיירות של מחלליז עליהז את השבת. תניא נמי הכי כו׳. במה דברים אמורים שבאו על עיסקי נפשות אבל באו עיסקי ממון אין יוצאין עליהן בכלי זיין ואין מחללין השבת. ובעיר הסמוכה לספר. פי׳ על שפת הים. אפילו לא באו אלא על עיסקי תבן מחללין עליהן השבת ויוצאין בכלי זיין. אמר רב נחמן בכל כעיר תרגימא נהרדעא. קעילה עיר הסמוכה לספר היתה, והן לא באו אלא על עיסקי תבז וקש. וישאל ניסקי הבן וקש. השאל דוד בה' האלך וגו'. ויאמר ה' אל דוד לך והכית בפלשתים והושעת את קעילה. מאי קמבעיא ליה כו׳. מתני׳ מי שישן בדרך ועמד והרי הוא קרוב לעיר כו', פי' כיון שהיה בדעתו מתחילה לילך בזו העיר אע"פ שעכשיו לא הזכיר לילד בעיר . שמותר לו לילך עד או העיר, אם היה בתוך ד' אלפים אמה שנמצא ל אלפים אמוז שנמצא כאילו עירב ברגליו. וכך נכנס ר' טרפון בלא מתכוין שני תחומי שבת אמר ר' יהוד' מעשה בר' טרפון שחשכה לו שמא ר' טרפוז בלבו היה ליכנס, או שמא ההוא בית המדרש מובלע בתחומו

היה. מתני׳ מי שישן בדרך ולא ידע עד שחשכה וכו׳.

יוהתנו ר"א אומר שתים יכנס ג' לא יכנס 6 מאי לאו רבי אליעזר למעמיה דאמר והוא באמצען וארבע אמות דיהבו ליה רבנן כמאן דמיבלען דמו וקאמר יכנם אלמא הבלעת תחומין מילתא היא א"ל רבה בר בר י חנה לאביי ומדר"א קמותבת ליה למר אמר ליה אין דשמיע לי מיניה דמר עד כאן לא פליגי רבנן עליה דר"א אלא לדבר הרשות אבל לדבר מצוה מודו ליה: וכל היוצאין להציל חוזרין למקומן: ואפי' מובא והא אמרת רישא אלפים אמה ותו לא אמר רב יהודה אמר רב שחוזרין בכלי זיין למקומן ומאי קושיא דילמא להציל שאני אלא אי קשיא הא קשיא דתנן ם בראשונה לא היו זזין משם כל היום כולו התקין ר"ג הזקן א שיש להן אלפים אמה לכל

התקין ר"ג הזקן א שיש להן אלפים אמה לכל להדיען החקין ר"ג הזקן א שיש להן אלפים אמי חכמה הבאה לילד ב והבא להציל מן רוח ולא אלו בלבד אמרו אלא אפי' חכמה הבאה לילד ב הגיים ומן הנהר ומן המפולת ומן הדליקה הרי הן כאנשי העיר ויש להן אלפים אמה לכל רוח ותו לא והא אמרת כל היוצאין להציל חוזרין למקומן אפילו מובא י אמר רב [יהודה אמר רב] שחוזרין בכלי זיין למקומן כדתניא י בראשונה היו מניחין כלי זיינן בבית הסמוך לחומה פעם אחת הכירו בהן אויבים ורדפו אחריהם ונכנסו לימול כלי זיינן ונכנסו אויבים אחריהן דחקו זה את זה והרגו זה את זה יותר ממה שהרגו אויבים באותה שעה התקינו שיהו חוזרין למקומן בכלי זיינן רב נחמן בר יצחק אמר ל"ק כאן שנצחו ישראל את אומות העולם כאן ישנצחו אומות העולם את עצמן אמר רב יהודה אמר רב הנכרים שצרו על עיירות ישראל אין יוצאין עליהם בכלי זיינן ואין מחללין עליהן את השבת תניא נמי הכי נכרים שצרו וכו' 🕫 יבמה דברים אמורים כשבאו על עסקי ממון אבל באו על עסקי נפשות יוצאין עליהן בכלי זיינן ומחללין עליהן את השבת ובעיר הסמוכה לספר אפילו לא באו על עסקי נפשות אלא על עסקי תבן וקש יוצאין עליהן בכלי זיינן ומחללין עליהן את השבת י אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן ובבל כעיר הסמוכה לספר דמיא ותרגומא נהרדעא דרש רבי דוםתאי דמן בירי מאי דכתיב יויגידו לדוד לאמר הנה פלשתים נלחמים בקעילה והמה שוסים את הגרנות תנא קעילה עיר הסמוכה לספר היתה והם לא באו אלא על עסקי תבן וקש דכתיב והמה שוסים את הגרנות וכתיב יַּ וישאל דוד בהִ׳ לאמר האלך והכיתי בפלשתים האלה ויאמר ה' אל דוד לך והכית " בפלשתים והושעת את קעילה מאי קמבעיא ליה אילימא אי שרי אי אסור הרי בית דינו של שמואל הרמתי קיים אלא אי מצלח אי לא מצלח דיקא גמי דכתיב לך והכית בפלשתים והושעת את קעילה ש"מ: **כותני'** © מי שישב בדרך ועמד וראה הרי (זה) הוא סמוך לעיר [הואיל] ולא היתה כוונתו לכך לא יכנס דברי רבי מאיר ר' יהודה אומר יכנם א"ר יהודה מעשה היה ונכנם רבי מרפון בלא מתכוין: לב" תניא א"ר יהודה מעשה ברבי מרפון שהיה מהלך בדרך וחשכה לו ולן חוץ לעיר לשחרית מצאוהו רועי בקר אמרו לו רבי הרי העיר לפניך הכנם נכנס וישב בבית המדרש ודרש כל היום כולו (אמרו ° לו) ° משם ראייה שמא בלבו היתה או בית המדרש מובלע בתוך תחומו היה: בותני' - מי שישן בדרך ולא ידע י שחשיכה יש לו אלפים אמה לכל רוח דברי ר' יוחגן בן נורי וחכמים אומרים אין לו אלא ארבע אמות ר"א אומר והוא באמצען ר' יהודה אומר לאיזה רוח שירצה ילך ומודה ר' יהודה שאם בירר לו שאינו יכול לחזור בו ים היו שנים מקצת אמותיו של זה בתוך אמותיו של זה מביאין ואוכלין כאמצע ובלבד

אלא דבוהות ואפילו הכי שרי שמט מינה הבלעה דבר גדול הוא והיכא דמיבלען חד תחומא הוי: **ומדרבי** אליעור אותבת ליה למר. הא פליגי רבנן עליה במתני': לדבר מצוה מודו ליה. ומתני׳ דמי שיצח ברשות דבר מלוה הוא והאמר רבה לעיל דהבלעה לא מהניא: ואפינו טובא. יותר מארבע אלפים בתמיה והאמרת רישא היכא דלא מיבלען אלפים אית ליה ותו לא: אמר רב יהודה אמר רב. לא תימא אפיי טובא דלא שרי אלא אלפים והא אתא לאשמעינן דחוזרין בכלי זיינן ולא אמרינן כיון דנעשה מעשה ישליכו כלי זיינן מעליהן ולא יחללו שבת בחזרתן וטעמא מפרש לקמן: דילמא להציל שחני. ומי שיצח ברשות דמתניתין איכא לאוקמי בעדות החדש ובחכמה הבאה נילד אבל הבא להליל מאויבים יש לחוש שמא אויבים ירדפוט אחריו הלכך אפי׳ טובא נמי יכנסו לעיר: לא היו זוין משם. ביונחין חוץ לתחום להעיד על החדש מיירי במסכת ר"ה (דף כג:). לא היו זוין דמי שילא חוץ לתחום אין לו אלא ד׳ אמות: והבא להליל מן הגיים כו'. וקאמר אלפים ותו לא ומתני' קתני כל היוצאין להציל חוזרין למקומן ואפי׳ טובא: מניחים כלי זיינן. בחזירתן בבית החילון שמולחין לחומה: הכירו בהן אויבים. חוד שילאו חוץ לעיר ורדפו אחריהן: נכנסו. היוצאין ליטול כלי זיינן והבית לר ודחקו זה את זה: כלחו ישראל. אלפים ותו לא: נלחו אומום העולם. חוזרין למקומן אפי׳ טובא: אין יולאין עליהן. כדמפרש לקמן כשבאו נכרים על עסקי ממון: לספר. עיר שמבדלת בין גבול ישראל לגבול האומות יוצאין עליהם שמא ילכדוה ומשם תהא נוחה הארץ ליכבש לפניהם: מרגומא. אי זו היא עיר בבבל דהויא סמוכה לספר: נהרדעת. שהיתה סמוכה לנכרים מלד אחד ולעיירות שיושבין בהן בני גולה מלד שני: והם לא באו כו'. ואף על פי כן מסר דוד עלמו להציל: אי שרי אי אסור. ושבת היתה: הרי שמואל ובית דינו היים. ומידי דאיסור והיתר לא משייל באורים ותומים יו והושעת. אלמא

מבשרי ליה דולח: בותבר' מי שישב

בדרך. לנוח שהיה עייף ולא היה יודע

שהוא בתחום העיר וחשכה לו שם

וכשעמד ראה שהוא סמוך לעיר

ובתחומה: לא יכנס. לעיר להיות כאנשי

העיר אלא ממקום שחשכה לו מודד אלפים פסיעות בינוניות ועד מקום שכלו יכנס: בלא מחפרין. שלא היה יודע כשחשכה לו שהוא בתחום העיר ולא נתכוין להיות שביתתו בעיר אלא א) דברי רבינו אלו כמו שהם במקומו : גב' בלבו היסה. כשישב שם היה יודע שהוא בתוך אלפים למקום שביתתו : בותבר' אין לו אלא ד' אמוח. הואיל וישן היה לא נתכוון לקנות שביתה: והוא באמצען. של ד׳ אמות כלומר ב׳ אמות יש לו לכל לידיו: לאיוה רוח שירצה. יטול ד׳ אמות ואחר שבירר לו לכד זה אין יכול לאזור ולברור ללד אחר: היו שנים. עומדין זה רחוק מזה ו' אמות דמיבלען ב' אמות של כל אחד בתוך של חברו: מביאין ואוכלין. בתוך אותן ב' אמות

א) לקמן נב:, ב) נ״א חנין, ג) ר״ה כג:, ד) [תוספ׳ פ״ג ה"הו. כ) ומוספתל שסו. ו) [ב"ק פג.], ו) בנ"י את למטה, פלשתים וכן למטה, **ח**) [גירסת השאלתות מי שישן בדרך ועמד והרי הוא וכו'], ט) [גירסת סמוך וכו'], **ט**) [גירסת השאלתות פרשת בשלח סי מח אמר לי' ר' עקיבא משם ראייה וכו'], י) [שבת כט: וש"נו. ל) ובירושלמי וברי"ף רב שימין, נ) בק"ח: שמח ם) [תמורה טו.],

תורה אור השלם וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר
הַנָּה פְּלְשְׁתִּים נְלְחָמִים
בַּקְעִילְה וְהַמְּה שׁסִים אָת הַגְּרָנוֹת:

... 2. וַיִּשָׁאַל דָּוִד בַּיְיָ לֵאמר 2. זְיִּשְּׁאֵל דְּוִּזְ בַּיְּיֶּ לֵאנּוּ הַאֵלֵךְ וְהִבֵּיתִי בַּפְּלִשְׁתִּים הָאֵלֶה וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל דְּוִד והכית בפלשתים שמואל א כג ב

מוסף רש"י

ומן הנהר. שהוא גדל פתאום ושוטף את בני העיר ואת הילדים (ר"ה בג:). וכבל כו' ותרגומא בהרדעא. ככל שם המדינה ועיר אחת שבה ואותה העיר סמוכה לספר (ב"ק ראייה. משם נתמיה (חוכה כח.) שאם בירר לו. שתים לכחן ושתים לכאן, וכן אם בורר -(.nn

רבינו חננאל

יהתנן ר' אלעזר אומר שתים יכנס, והנה זה עכשיו יצא חוץ לתחום ולאו מבעוד יום שבת בביר [באויר] מחיצות. מאי לאו ר׳ אלעזר לטעמיה דאמר שחשיכה יש לו ד' אמות והוא באמצען, והני ד' אמות דיהבו ליה רבנן כמאן דמיבלען בתחומיה דמי, לפיכך תני שתים יכנס. א״ל ומדר׳ אלעזר מותבת ליה לרבה. א״ל דשמיעא ליה מיניה דמר. דרבה דאמר עד כאן לא דרבה דרמר עד כאן לא פליגי רבנן עליה דר׳ אלעזר דאמרי מי שיצא חוץ לתחום אפי׳ [אמה] אחת לא יכנס אלא לדבר הרשות, אבל לדבר מצוה מודו ליה, ומתני בדבר מצוה היא, דקתני מי שיצא (חוץ לתחום אפי׳ שיצא (וווץ לתווום אפי [אמה] אחת לא יכנס, לא לדבר הרשות)[†]). ברשות. פי׳ ברשות ב״ד. מתני׳ כל היוצאין להציל חוזרין

ל) דברי רבינו מכו כנוו שם לפנינו הם משוללי הבנה ונראה דל"ל מי שילא ברשות